

2011. március 25. péntek
Pál első levele a korinthusiakhoz 3,1–5
Dr. Herczeg Pál

A viszálykodás a lelki kiskorúság jele

^{3,1}Én tehát, testvéreim, nem szólhattam hozzátok úgy, mint lelkiekhez, hanem csak úgy, mint testiekhez, mint a Krisztusban kiskorúakhoz. ^{3,2}Tejjel tápláltalak titeket, nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna el. Sőt még most sem bírjátok el, ^{3,3}mert még testiek vagytok. Amikor ugyanis irigység és viszálykodás van közöttetek, nem testiek vagytok-e, és nem emberi módon viselkedtek-e? ^{3,4}Ha az egyik ezt mondja: "Én Pál vagyok", a másik pedig azt: "Én Apollósé", nem emberi módon beszéltek-e? ^{3,5}Hát ki az az Apollós, és ki az a Pál? Szolgák csupán, akik által hívóvé lettetek; mégpedig ki-ki úgy szolgál, ahogy megadta neki az Úr.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

A 2,6–16 perikópa gnosztikus stílusra is emlékeztető exkurzusa után visszatér az pártoskodáshoz. Elgondolkoztató, hogy majd a levél további részeiben, pl. a 12. részben nagyon sok jót is hallunk, karizmatikusok sokféleségét is olvashatjuk, – igaz, azt sem problémák nélkül.

A *testvéreim* megszólítás is elgondolkoztató. Lehet egyszerűen stílusfordulat, lehet korholás kifejezése („mindenek ellenére testvéreim!”), és lehet eszméltető fordulat is – éppen a következőkre tekintettel. Itt már nem pszichikus és pneumatikus emberekként szól róluk, hanem *testiként* jellemzi őket. Két variációban is olvassuk ezt a kijelentést – oda vissza felcserélve a szövegben és apparátusban. A „*sarkinos*” Bolyki János szerint „testből való”, a „*sarkikos*” pedig „testies jellegű”. Egyébként tartalomban nem térnek el különösebben egymástól.

Másik megjelölés a kétféle embertípusra: *kiskorú*, illetve így ki nem mondottan nagykorú. Hasonló párokat olvasunk még a Zsid 5,12k, az 1Pt 2,2, és a Jak 5,3-16-ban is. A kiskorúság persze természetes állapot – egy ideig! Korinthus azonban 5 év után kapja meg még mindig ezt a jelzőt! Szintén Bolyki Jánost idézem: hideg zuhany ez és sokterápia gyülekezetnek. Valóban a többi előforduláshoz képest itt csak korholás van ebben a szóban. Az előző perikópában említett lehetőség – lelkieknek lelkieket szólítani – ebben az esetben lehetetlen. A tej vagy kemény táplálék nem cserélhető fel: ki mit tud felhasználni, „megemészteni” akár a szó jó értelmében is...

A gyülekezet testi volta ezúttal újra a pártoskodásban jelenik meg. Egy magyarázó így említi: a „testi” jelző szinte vonzza magához a gyenge, mulandó, bűnös minősítéseket. Itt ugyan egyéb jelzők is vannak: irigység és viszálykodás, sőt az apparátusban még egy szót találunk: *dikbostasia* = kételkedés az egységben, átvitt értelemben viszály ez is. Megismétli az apostol a viszály két „főszereplőjét”: Apollóst és önmagát. Pétert itt nem említi, valószínűleg azért nem, mert ő nem munkálkodott a városban. (Krisztus-pártról sincs szó, vö. a korábban írottakat.)

Meggondolandó a *diakónus* szó használata. Magyarul automatikusan szolgának fordítjuk, de nem biztos, hogy mindig jogosan. Pl. itt sem érzem jónak, illetve kevésnek tartom ezt a fordítást. A *diakonos* ugyanis nem egyszerűen szolga, hanem profán értelemben *megbízott felvigyázó az asztaloknál*. (Gondoljunk az Ap-Csel 6 diakónusaira!) Amellett a sztoikusok szóhasználatában (pl. Epiktetosznál) összefüggésben szerepel: istenek szolgája, másutt: Zeusz szolgája. Tehát együtt van ebben a szóban az, hogy valakinek, valaminek a szolgálata, azaz nem szolgaság egyszerűen, ugyanakkor pedig megbízás, kiemelt felelősség is tartozik értelmezéséhez. (Fordítást azért nem javaslok, csak értelmezést.)

Az utolsó vers magyar szövege már bővített értelmezés. Eredetiben: „akik által hittetek, és ahogyan kinek-kinek adta Isten”, (*kai bekastó hós ho Kyrios edóken*). Vonatkozhat mind a hívőre, mind a hitre juttatóra.

Prédikációvázlat

Lekciónak ajánlom a Róma 12,1–8 perikópát

A valós gyülekezet sokszor nem tökéletes, nem feddhetetlen, nem ragyog csillagként a világban (Fil 2,15). Nem mindig lehetséges tökéletesek között bölcsességet szólni. Akkor hiába minden? Vagy van valami alap, amin állva mégis lehet és kell ígét hirdetni?

Ez alkalommal a *testvéreim* megszólításban érzem ezt a lehetőséget. Mert a gyülekezet – akkori és mai – mégiscsak ilyen alapon együtt, Isten Igéjét olvasva, hallgatva. Ebben a szóban lehet korholás: mindenek ellenére, ami

majd esetleg vádként megfogalmazódik, mégis egy test vagyunk. De lehet intés is: szálljatok magatokba, hiszen testvérek vagytok, Isten elhívottai. És persze lehet benne hívás is: térjete vissza erre az alapra, még ha kemény szavak következnek is. Mindegyik szituáció előfordul azóta is mai gyülekezeteinkben is. Együtt is lehet említeni ezeket, de élezni is lehet a valós gyülekezet valós helyzetére.

Fontos probléma Korinthus és a mai gyülekezet életében is: hol áll a maga hitében? Még ha vegyes életkorú, múltú és kegyességű is a közösség, akkor is felteendő a kérdés: most hol állnak? Még mindig csecsemőkor, mint egykor? Egyenként mind elhívottak, megtértek, újjászületettek már? Szükséges-e még mindig a tejjel táplálás, elemi ismeretek unalomig ismételtetése? Vagy már el tudja viselni a kemény eledelt is: egyik oldalról a korholást, ítéletet, számonkérést sértődés nélkül, másik oldalról a megbízatást, feladatot, magasabb szintű engedelmisséget, erkölcsi és istenismereti növekedést vállalja-e magától értetődő természetességgel? Tud valóban felnőtt, nagykorú keresztyén lenni? Gyermeki hitből kiindulva mennyire tudja az Igének és az életnek kemény eledelét vállalni, megemészteni? Mert hányszor nem tudunk vádat vagy kihívást elfogadni! Hányszor félünk még hitünk kemény eledelétől is, amikor akár ismeretben, akár szolgálatban, akár kereszthordozásban nehezett kér tőlünk Isten!

Ennek egy aranyos lecsapódása az, amit az apostol a pártoskodással kapcsolatban ír. A gyermek gátlástalanul kinyilvánítja akarátát, kívánságát. (Ordít és toporzékol, lásd József Attila versét.) Pl. nem azt az igehirdetőt akarom! Nem ezt a kegyességet vállalom! Nem kell gyanús teológiai irányzat! És sorolhatnánk tovább... Persze hogy van a „toporzékolásban” őszinteség is, meg igazság is. De a felnőtt mégis gondolkodik, védekezik, vagy éppen vállalkozik. Nem bezárkózik, nem civódik, nem viszálykodik, hanem értékkel, ítéll, vagy éppen felnőtté válik, és befogad újat is, keményet is.

Mert a szolgák diakónusok, megbízottak. Igaz, nem a maguk bölcsességét hozzák – de éppen ez az értékük is! Nem független emberek, nem ők találták ki szolgálatuk tartamát és mikéntjét. Ugyanakkor Valakinek a megbízottai, felelősségre elhívott és kötelezett szolgák. A maga helyén ez az igehirdető, a katechéta, a család felnőtt tagja, a keresztszülő, stb. És nem is csak egyénként egyedül, hanem mind együtt.

Felnőttünk már ennek elfogadására és betöltésére? Ez szól mind az igehirdetőnek, mind az igehallgatónak – mindenkinek, aki megszületett, aki újjászületett, aki nagykorúságra hívatott el.